

Flacăra Română
A Magyarországi
Magyar Nemzet
N. 230. 671. sz.
București, 1944. október 27.

DÉLI HÍRLAP

A Magyarországi Magyar Nemzet
N. 230. 671. sz.
București, 1944. október 27.

A romániai magyarság demokratikus lapja

A román nagyvezérkar különjelentése:

Erdély egész területe felszabadult

București (Rador). A nagyvezérkar október 25-én, szerdán délután 2 óraker különjelentést adott ki. Dicsőséges csapataink — mondja a különjelentés — bajtársi együttműködésben felszabadították Satu Mare és Carei Mari városát, valamint Erdély egész területét. Ez utóbbi hadműveletek Abramescu Gheorghe hadtest-tábornok parancsnoksága alatt folytak le. Csapataink

ebben a körzetben is Magyarországot területén nyomulnak előre. Az Erdély felszabadításáért hozott áldozatok nem voltak jelentéktelenek, — folytatódik a román nagyvezérkar különjelentése. — 1500 tiszt,

1400 altiszt és 32.000 katona halt meg, sebesült meg vagy tűnt el az áldozathozás mezején, vérével szentelvény meg Erdélyhez fűződő örök és véglegesen elnyert jogainkat — fejeződik be a nagyvezérkar különjelentése.

1400 altiszt és 32.000 katona halt meg, sebesült meg vagy tűnt el az áldozathozás mezején, vérével szentelvény meg Erdélyhez fűződő örök és véglegesen elnyert jogainkat — fejeződik be a nagyvezérkar különjelentése.

A vörös hadsereg áttörte Kelet-Poroszország második védelmi vonalát is

Ezt hozta Szálasi: Német páncélosok gázolnak bele Budapest tüntető tömegeibe — Gőzerővel rekvirálnak és fosztogatnak a németek a magyar falvakban — Szálasi kapkod, Hitlerék Sopron hovátartozandóságával zsarolják

Zürich (Rador). Szálasi — Magyarország Quisingje — kétségbeesett erőfeszítéseket tesz arra, hogy kormányzati rendszert törvényes alapra helyezze, — jelenti Chiassóból a Basler Nachrichten című svájci lap tudósítója. — Szálasinak azonban legalább is a magyar képviselők fele előtt nincsen tekintélye. A köztisztviselőkben teljesen zilált a helyzet. A németek nem tesznek semmit sem Szálasi nehézségeinek könnyítésére, hanem szokásuk szerint most is megragadták az alkalmat, hogy propaganda-hadjáratot indítsanak és azt bizonygatják, hogy Sopron városa — amely 1920-ban amellet döntött, hogy Magyarországhoz tartozzék — német jellegű város lenne.

A zürichi jelentés egyben rámutat arra is, hogy a német birodalom több száz hivatalos személyiséget küldött Magyarországra, hogy felszámolják a még ott lévő zsidókat, — fejeződik be a Rador-jelentés.

Weesenmayer és Lindner szerepe a német megszállásban

Moszkva. A moszkvai rádió október 24-én a magyar helyzetre vonatkozóan a következőket közölte:

Genfi jelentések szerint különös, hogy a magyarországi eseményekkel kapcsolatban nem szerepel sehol Weesenmayer budapesti német követ neve. Weesenmayernek nagy szerepe volt a márciusi megszállásban. Ugy tudják, hogy közvetlenül a mostani események előtt Budapesten tartózkodott. Nem volna csodálatos, ha Weesenmayerrel, aki Berlinben kegyvesztett lett, nemsokára kiderülne, hogy Berlinben öngyilkos lett, vagy a Gestapo elfogta.

Bernből jelentik: Megbízható helyről kapott értesülés szerint Lindner vezéréredest a legközelebbi napokban a magyar vezérkar főnökévé fogják kinevezni. Lindner október 2-án beszédet mondott a magyar rádióban és valószínűleg ezzel a beszéddel népszerűsíteni ikarták a honvédség körében. Lindner tényleg leggaladabb üggyelő volt a magyar hadseregben. Jelentékeny szerepe volt a márciusi eseményekkel kapcsolatban és ő vitte keresztül több magyar ábornok eltávolítását és letartóztatását. Nagy segítségére volt Szálasinak, mikor az a hatalmat magához ragadta. Lindner október 18. és 19-én Guderian meghívása következtében Hitler főhadiballásán volt.

Kossuth-rádió: A nyilas tiszteket ártalmatlanná kell tenni
A Kossuth-rádió október 24-én a következőket közölte:
— A harcerekéről érkező jelentések-

ből kitűnik, hogy még mindig vannak magyar csapatok, amelyek engednek a kényszernek az oroszok elleni harc folytatására. Ennek több oka lehet. Vagy az az oka, hogy egyes csapatok tisztjei visszaritadtak a megtorlással fenyegetődző németekkel való szembe fordulástól, vagy félnak az oroszoktól, vagy felső utasításra várnak. Október 15. óta azonban mindenki számára világos tény immár, — amit Horthy is belátott — hogy a háboru folytatása a németek ol-

dalán ellentétben áll Magyarország életbevágó érdekeivel. Azok tehát, akik még folytatják a harcot az oroszok ellen, nemcsak saját sirjukat ássák meg, hanem sulyosbitják az ország amugy is nehéz helyzetét. Ami az oroszoktól való esetleges félelmet illeti, ez a félelem teljesen alaptalan: mint Románia, Bulgária és Finnország esete bizonyítja, a Szovjet-Unió nem avatkozik az országok belső ügyeibe. Ha pedig csak azért haboznak egyes csapatok

tisztjei, mert felső utasításra várnak, a legfelső utasítást a fegyverszünetet bejelentő október 15-i kormányzói kiáltvány lényegében magában foglalja. De különben is, minden nemzethő katona, minden nemzethő tiszt most hazafias lelkületének szavát kövesse és azonnal cselkedjék. Ha akadnak nyilas tisztek a csapatok kötelékében, azokat ártalmatlanná kell tenni. Ha haboznak a parancsnokok, állítsák őket befejezett tények elé. Egyben lépjenek összeköttetésbe a vörös hadsereggel, megértésre és támogatásra találnak nála. A kisebb egységek castlakozzanak a partizánokhoz, ha pedig nem lehetséges, keressék a lehetőségét annak, hogy átmenjenek az oroszokhoz. Senki se várjon, senki se halogassa a cselekvést: azonnal sorompóba kell állani a németek nyilas bérencei ellen, mert most a gyors elhatározástól és a bátor cselekvéstől függ a haza sorsa, — mondotta a Kossuth-rádió.

Bucurestiből jelentik:

Miért nincs még új kormány?

București. A baloldali pártok vezette kormányellenes harcban úgy látszik, mintha pillanatnyi szünet állott volna be. Ez talán jele annak, — amire egyébként lapjelentések is utalnak, — hogy megegyezés jön létre a pártok között az új kormány összetételére nézve.

A szociáldemokrata Libertatea továbbra is felrója, hogy „azért nincsen (még) kormányunk, mert a polgári pártok, vagyis a Nemzeti Parasztpárt és a Liberális Párt, mindaddig nem voltak hajlandók alapvető vitába

bocsátkozni a munkás- és demokratikus élő erőkből alkotott kormány kérdésében, hanem továbbra is a miniszteri tárcák felosztása számukra a döntő szempont”. A Romania Libera nyíltan kimondja, „félre a miniszteri tárcák kérdésével... félre a régi rendszerekkel és módszerekkel, félre a lelkét kiadott szólamokkal és demagógiával. Lejárt már az ideje a választási ügynököknek és politikai vacsoráknak. Ma a nép beszél, ezer és ezer torokból”.

A liberálisok és a parasztpártiak két vidéki tagozata a Nemzeti Demokratikus Arcvonal mellett

A Rador félhivatalos távirati üggyökség az Ultima Ora című bucaresti lapra hivatkozva cáfolja azt a hírt, hogy Maniu Iuiu alakít kormánym.

Ugyanez a lap azt az érdekes hírt közli — folytatja a Rador —, hogy a Liberális Párt Prahova megyei és a Nemzeti Parasztpárt Valcea megyei tagozatának vezetősége határozatilag kimondotta, hogy csatlakozik a Kommunista Párt, Szociáldemokrata Párt, a Hazafiak Szövetsége és az Ekés Front alkotta Nemzeti Demokratikus Arcvonalhoz. E határozatokból megállapítható — mondja a lap — hogy a Nemzeti Parasztpárt és a Liberális Párt vidéki szervezetei nem mindenben osztják Maniu és Bratianu szempontját. A jelentés végül megjegyzi, hogy az eseménynek érdekes következményei lehetnek.

A Viitorul szerint a kormány nem ragaszkodik a hatalomhoz (Rador). A Viitorul, a Liberális Párt lapja a politikai helyzettel foglal-

kozva megállapítja, hogy az új kormány megalakításának utjában álló nehézségeket még nem hártották el. A Sanatescu-kormány nem ragaszkodik a hatalomhoz, de tekintetbe véve a körülményeket, kötelességének tartja, hogy mindaddig folytassa működését amíg az új kormány-alakulat abban a helyzetben lesz, hogy a hatalmat átvegye.

Nincs szükség letartóztatási végzésre a volt állami méltóságok esetében (Rador). Az utóbbi 48 óra alatt a fővárosban és vidéken egész sor újabb letartóztatást hajtottak végre a légionisták körében. Az ismertebb letartóztatott személyek között van Braileanu mérnök, a galati légionista mozgalom vezetője.

A volt állami méltóságok letartóztatásával kapcsolatban az illetékes hatóságok azt az érdekes joggyakorlati elvet alkalmazzák, amely szerint nincsen szükség a vizsgálóbíró kibocsátotta letartóztatási végzésre, mert a kormánytól származó ilyen értelmű rendelkezés a letartóztatási végzést mindenben helyettesíti.

„Gyermektől nagyapáig” mindenkit Hitler vágóhídjára

A továbbiakban a Kossuth-rádió le-sújtó bírálatot mond a németországi „Volkssturm” mintájára magyarországon tervezett Szálasi-féle intézkedésekről, amelynek az a célja, hogy még több magyar embert vigyen Hitler vágóhídjára, most már a gyermekeket, nőket és az aggokat is. „Gyermektől nagyapáig” mindenkit mozgósítani akarnak a németek és nyilas bérenceik, csak hogy néhány órával késleltessék a hitleri hadigépezet szétzúzását magyar területen és néhány órára még távol tartásuk a háborút Délkelet-Németországtól. Németektől kapott fegyvereket a nyilasok most magyar vérben forgatják meg mindent, ahol a magyar főváros népe ellenáll. Mellettük német szörnyök villognak és német tankok dübörögnek. Ha a nyilasok ugyanis egyedül lennének, a magyar nép már rég elsöpörte volna őket. De Budapest tömegei így is megmozdultak, fellázadtak. Erre német páncélosok rohantak nekik, belegázoltak a tömegekbe, gépfegyver- és ágyútűzzel sepegették végig a magyar hazafiak sorain. Böven ömlött a vér Budapest utcáin. Minden magyar tudja azonban, hogy a német szörnyök és páncélosok napjai meg vannak számlálva Budapesten, nem sokára fogják már eltámaszni a nyilas árnálakat. Budapest népe készül a leszámolásra — hangzott a Kossuth-rádió, majd rémülettel arra, hogy Budapest második megszállása és a Szálasi-féle háború kormány árnál politikája újabb, nagy veszélyt zúdít a

magyar falusi lakosságra is. A németek gőzerővel rekvirálnak. Elvisszik az egész termést, az állatállományt, mindent, amire csak rátehetik a kezüket. A dunántúli magyar falvakban rendszeres fosztogatás folyik, erőszakal viszik el a földművesek utolsó lovat vagy tehenét. Az ellenállás csak ott sikerrel, ahol a közelben magyar partizánok működnek: Miskolc és Ipolyvás környékén például, ahol magyar partizán-csapatok védelmezik a falvakat, nincs rekquirálás. Hasonlóképp a Bakony táján. A szóbanforgó vidékeken a csendőrség is másképp viselkedik. A falvak népe, felismerve a helyzetet, teljes erejével támogatja a partizánokat a németek és a nyilas árulók ellen. A falvak népe nem-

csak élelmiszerral és hirszerzéssel, de fegyverforgatókkal, hazafias ifjak csoportjaival támogatja a partizánokat az országra tört hitleri rablókkal szemben. Ha Hitler azt hitte, hogy Budapest lerohanásával és béklyóbaötölésével letiporta magát a magyar nemzetet is, — erre a válasza a magyar nép felkelése, — mondotta a Kossuth-rádió. — Ennek a felkelésnek a jelszava, minden becsületes magyar ember számára ez: Egy mindenképp és mindenki egyért. A német hordák és a hungaristák elleni harcban minden magyar ember — társadalmi vagy pártállásra való tekintet nélkül — kezét nyújt egymásnak. Szálasi bandája sem tesz különbséget magyar és magyar között: egyformán irtja, pusztítja Horthy hiveit és

a kommunista párt vagy a kisgazdapárt hiveit. Ilyetén állván a helyzet, fogjon össze minden becsületes, nemzethű magyar. Tény, hogy a demokratikus pártok súlyos és jogos vádakkal illeték Horthy rendszerét. Most azonban, hogy Horthy a nemzet akaratának engedve, végre kimondotta a döntő szót és fegyverszünetet kért, megállapítván ezzel azt, hogy a német nem barát, nem szövetséges, hanem rabló és leigázó, — a demokratikus pártok nem fogják megtenni a németeknek és Szálasiéknek azt a szívességet, hogy továbbra is külön folytatják az ellenállást. Kezet nyújtanak most minden magyarnak, aki kész a harcra a nemzet leigázói ellen. Ugyanezt tegyék ma a konzervatív ma-

gyarok is. Ma, amikor a nemzet létéről van szó, nem lehet más különbség magyar és magyar között, mint az, hogy vagy harcol a szabadságért, vagy pusztul az árulók oldalán. A magyar nép tulajdonképpen egyet akar: megszabadulni a németektől, megszűntetni a háborút a szövetséges nemzetek ellen, csatlakozni a szabadságszerető nemzetek felszabadító küzdelméhez. Ez szabja meg a Nemzeti Bizottságok feladatát most, ez a cél: az összes hazafias pártok, a partizánok, a honvédek, munkások, parasztok, értelmiségiek közös sorompóbaállása a nagy szabadságharcban, — fejezte be közlését a Kossuth-rádió.

A keletporoszországi szovjet előnyomulás újabb állomásai: Suwalki, Schirwine, Goldap és Stalupönen

Moszkva (Rador). A Tass jelenti, hogy október 24-én este a következő részleteket közölték a Kelet-Poroszországi elleni nagy szovjet offenzíváról:

A vörös hadsereg erői csak 3 kilométer távolságra vannak Gumbinen nagy várostól. A Memel vidékén szintén 120 kilométer széles a vörös hadsereg frontja és október 24-én, kedden reggel már csak Memel városa és néhány más helység volt német kézen. Ötszáznál több helységet ezen a vidéken a vörös hadsereg már elfoglalt.

A keletporoszországi erődrendszert elleni első roham eredményeképp a szovjet csapatok elfoglalták Suwalki városát. Suwalki fontos közlekedési gócpont. További véres harcok után — két német hadosztályt teljesen megdöntve — elfoglalták Schirwine helységeit is. Az ottani harcok során a szovjet csapatok több mint 70 ágyút, valamint igen sok hadianyagot zsákmányoltak.

A második védelmi vonal elleni roham is kitűnő eredményre vezetett, sem az árkok, sem a betonerő-

dők, sem az aknamezők nem tudták megállítani a szovjet offenzívát. Ugyanakkor minden német ellenátadást visszaverték s közben elfoglalták Goldap és Stalupönen helységeit is. E harcok során 211 német tankot zúztak szét, az elesett német katonák és tisztak száma pedig meghaladja a négyezret.

Az elfoglalt Eidunen városában bevezették a szovjet közigazgatást. Hasonló intézkedésre tesznek előkészületeket a többi megszállt helységben is, — fejeződik be a moszkvai jelentés.

tek és azt a határozatot hozták, hogy a lengyel munkáspárt egész erejével azon kell hogy legyen, hogy az agrárreformot a parasztpárttal és a szociáldemokratákkal együtt minél hamarabb megvalósítsa. Ugyanezt a határozatot hozták a szakszervezetek is. Ezek elhatározták, hogy külön csoportokat fognak alakítani, amelyek segíteni fognak a parasztnak az agrárreform keresztültvitelében. Ezenkívül oktatókat küldenek a falvakba. A munkáspárt és a szociáldemokrata párt kijelentették, hogy közös kivánságuk az agrárreformra vonatkozó dekrétum rendelkezéseinek mihamarabbi megvalósítása és ezt a kivánságot október 15-én közös deklarációban kifejezésre juttatták.

További eredményes tisztogatás Finnországban

Helsinki (Rador). A Tass jelenti, a visszavonuló német csapatokat üldöző finn haderők egyes pontokon elérték a svéd határt és a legtávolabbi övezetekben is tul vannak már a svéd határ felé vezető út felén. A finn csapatok felszabadították Kolari városát. A visszavonuló német csapatok nagy veszteségeket szenvednek.

A vörös hadsereg, amely az északi-sarki vidéken tevékenykedik, elvágta a németek visszavonulási útját a norvégiai Kirkenes irányában.

Nagy tengeri ütközet a Fülöp-szigetek fölött

Washington (Rador). A fülöp-szigeti amerikai főhadiszállás jelenti, hogy az amerikai haditengerészet erői harcra kényszerítettek egy japán flottát, amely segítségére igyekezett sietni a fülöp-szigeti japán helyőrségeknek. A japán flotta több eir-kálóból és hadihajóból áll. A harcban amerikai repülőgéphordozó hajók is részt vesznek. Nagy tengeri ütközet van folyamatban.

Leythe szigetén kedden tovább folyt a harc. A partraszállt amerikai csapatok további teret nyertek.

Legújabb

Tito marsall haderői Ujvidéken és Péterváradon

Moszkva. (Rador). A Tass hírgyűnkötség jelenti: Tito marsall főhadiszállása bejelentette Novisad-Ujvidék és Petrovaradin-Pétervárad városának elfoglalását.

Hertogenbusch városát az angolok elfoglalták

London. (Reuter). Hertogenbusch holland várost a 2. brit hadsereg elfoglalta. A városban nincs többé szervezett német ellenállás, a németek még meglévő néhány ellenállási fészékének kifűstölése gyorsan folyik. A 2. brit hadsereg zöme már tul is haladt a városon és Tilburg felé valamint déli és délnyugati irányban nyomul előre.

Súlyos légitámadás a japán anyaország acélipari üzemei és hajógyárai ellen

Washington. (Reuter). Hivatalosan jelentik, hogy amerikai távolsági repülő-erődök jelentős alakulatai Kiushiu szigetét támadták. A Domej japán hírgyűnkötség elismerte, hogy a közel két óra hosszattartott támadás nagy károkat okozott az acélipari üzemekben és hajógyárakban. Kiushiu szigete a japán anyaországhoz tartozik, s a Japánt alkotó nagy szigetek közül a legdélibb helyzetű. A koreai tengeren mellett fekszik. Lakosainak száma mintegy tíz millió. Ismertebb városai Nagaszaki és Kagoshima.

Insternburg városán a sor

Moszkva (Rador). Október 25-én reggel a következő Tass-jelentést adták ki:

A szovjet hivatalos jelentés közli, hogy a vörös hadsereg erői Kelet-Poroszországban újabb, fontos területnyereségeket értek el, jellehet a német védelem rendkívül elkeseredett ellenállást fejt ki és véres harcokat vív a front valamennyi szakaszán. A vörös hadsereg Insternburg felé előnyomulva 15 helységet foglalt el, maga Insternburg pedig már a szovjet ágyúk tűze alatt áll. Az elfoglalt Suwalki városa körül, déli irányban a vörös hadsereg szintén további teret nyert és Kelet-Poroszország déli-keleti csücske felé tart. Augustow lengyel várost öven más helységgel együtt — közvetlenül Kelet-Poroszország határa mellett — a szovjet csapatok szintén elfoglalták.

Véres utcai harcok Satu Mare-Szatmárnémeti városában

Észak-Erdélyben — folytatódik a Tass-jelentés — a vörös hadsereg, szoros együttműködésben a román csapatokkal, behatolt Satu-Mare-Szatmárnémeti városába és ott jelenleg véres utcai harcok folynak. Csicszvákudában a vörös hadsereg elfoglalta Husz városát, a nagy közlekedési központot és több más helységet is azon a vidéken.

Magyarország délkeleti részén a Tisza és a Duna közötti térségben szintén halad az előnyomulás és kedden több helységet foglaltak el, közöttük két nagy vasútvonalost.

Moszkva. A moszkvai rádió október 25-én reggel jelentette, hogy a vörös hadsereg Magyarországon felszabadította a Szegedtől északnyugatra fekvő Kiskunhalas városát és Jánoshalma helységet.

Nyugati hadszíntér: Hertogenbusch fele szövetséges kézen

London (Reuter). Hertogenbusch holland város irányában minden irányból jól halad az offenzíva. A város egy része, egészen a város közepén áthaladó csatornáig már szövetséges kézen van. Más brit hadoszlopok Tilburg felé nyomulnak előre, azon a vidéken közel 70 ezer német katona védekezik elkeseredetten. Folytatódnak a heves harcok a Schelde-torkolatánál is, — jelenti a Reuter.

London. (Reuter). Október 24-én, kedden délután 400 szövetséges nehéz bombavető a Hamburg és Kassel közötti közlekedési utakat és vonatjáratokat támadta. Az elmúlt éjszaka a szövetséges légierő más erős alakulatai Nyugat-Németországban bombáztak katonai célpontokat.

Brüsszel. (Rador). A Reuter jelenti: A belga kormány közölte, hogy a német csapatok a „V. 1” fegyver repülő bombáit lövik a felszabadított belgiumi területekre. A polgári lakosságnak — az angolai támaszpontok alapján — megadták a szükséges utasításokat a védekezés és menekülés-keresés módjaitra vonatkozóan.

Jugoszlávia: Hídfűszelítés a Száva nyugati partján

Moszkva (Tass). A Tass tudósítója jelenti Belgrádból: A szabad jugoszláv hadsereg erői, miután a főváros közelében sikerült hídfű létesítmények a Száva nyugati partján, kedden jelentős mértékben kiszélesítették állásait és a német erőket ellen vívott

adáz harcok során fontos sikereket értek el.

Kairó. (Reuter). Hivatalosan jelentik, hogy Albániában a hazafiak

Churchill pénteken nyilatkozik a parlamentben Eden Kairóban tárgyal

London (Reuter). Churchill brit miniszterelnök az alsóházban bejelentette, hogy pénteken nyilatkozatot tesz a parlamentben a moszkvai tanácskozásokról.

London. (Reuter). Hivatalosan jelentik, hogy Eden brit külügyminiszter Moszkvából való távozása óta Kairóban tartózkodik. Az egyiptomi fővárosban megbeszélést tartott Faruk királlyal, valamint Ahmed Maha pasa egyiptomi miniszterelnökkel. Tanácskozott a földközi-tengeri szövetséges haderők parancsnokaival is. Eden előreláthatólag e hét végén tér vissza Londonba, — jelenti a Reuter.

A lengyel demokratikus pártok együttes állásfoglalása a földreform mielőbbi megvalósítására

Moszkva. A moszkvai rádió jelenti: Lublinban a járási nemzeti tanácsok elnökei és a helyi előjáróságok képviselői gyűlést tartottak, amelynek tárgya a földreform véghezvitele volt. Ugyancsak gyűlést tartott a lengyel szociáldemokrata párt és szintén a felszabadított területeken alkalmazandó földreform gyors végrehajtásának kérdését tárgyalta. Megállapították, hogy a demokrata pártoknak minden erejü-

csapatai felszámolván Valona német helyőrségét, a várost felszabadították Valona Albánia legfőbb kikötője.

ket latba kell vetniök, hogy a földreform-rendelet mielőbbi megvalósítását keresztülvigyék. A lengyel Munkáspárt szervezeti vezetői is összeül-

Romániai Magyar Népi Szövetséggé alakult át a Magyar Dolgozók Szövetsége

A MADOSZ braşovi-brassói értekezlete megjelölte népünk helyét a romániai demokrácia harcában

(II. folytatás)

Kazinczy János

beszél ezután a timisoarei-temesvári szervezet nevében:

— Nagy örömmel vettük tudomásul, hogy velünk párhuzamosan ország-szerte megindult az újjászervezés munkája.

Akárcsak az ország többi részében, a fasiszták Timisoara-Temesvárot is megtartották állásaikat. Mikor a hitlerista rablóhadak Timisoara-Temesvárt is fenyegették, a hatóságok kerekét oldották. Az utolsó percben azonban megérkeztek a dicsőséges szovjet csapatok és a román csapatokkal karöltve visszaverték a németeket. Ezután a város határában tüzérségi állásokat kellett építeni és munkaerőre volt szükség. Erre a fasiszta hatóságok közegek a városban vad hajtóvadászatot indítottak, hogy az emberek kedvét elvegyék a munkától. A hajnalban munkára induló embereket a munkásnegyedekben leigazoltatták és kiválogatták közülük a magyarokat. Ezek között is, elsősorban az ismert fasisztaelleneseket. A velük szembeni bánásmódról jobb nem beszélni.

A közismert sváb hitleristák ma isszabádon járják a városban.

Ami a széles tömegek megszervezését illeti, senkit sem akarunk elutasítani, aki tiszta multu és becsületes szánálakkal közeledik felénk. A magyarság számtalan elintézővel és sérelemmel keresett fel minket. Megmagyaráztuk az embereknek, hogy minden segítségét meg kell adnunk a felszabadító Vörös Hadseregnek és a Román Hadseregnek a hitlerizmus végleges megsemmisítésére, de ez nem jelenti, hogy eltűrjük a hatósági fasiszta elemek zaklatását. Nem elég azonban csak panaszkodnunk, hanem román testvéreinkkel együtt harcolnunk is kell a fasiszta maradványok kiirtásáért.

Az augusztus 23-i események új feladatok elé állítottak minket. A dicsőséges Vörös Hadsereg csapásai megnyitották az utat a szabad kibontakozás felé, de ez nem jelentheti harcunk lankadását.

Örömmel állapíthatom meg, hogy soraink már a földalatti hitlerellenes munkában kiszélesedtek. Ez év tavaszán kapcsolatot teremtettünk a Magyar Népközösség demokratikus szárnyával. Ugyanugy, mint később Brasov-Brassóban, összeforrt az egység a magyar munkás, paraszt és haladó értelmiség között.

Kiss Gyula

az odorhei-udvarhelymegyei szervezkedésről számol be:

— A szabadság szele varatlanul ért bennünket. Szeptember 13-án Székelymuzsnára híre jött, hogy jön a szovjet hadsereg. Összeszállt a falu nagyrésze. Odamentem a szovjet katonához, kezét fogtam velük és elküldöttem magam: éljen a szabadság, éljen a felszabadító Vörös Hadsereg! A falu megtapsolt. Mivel a hatóságok elmenekültek, bizottságot szerveztünk a rend fenntartására.

Közben visszakerült a faluba a vasgárdista hajlandóságu csendőrmester. Mikor szembetalálkoztam vele, így köszöntem: Éljen a szabadság! Nem igen tetszett neki, de fogadta a köszönetet. Az őrmester ezután piszkálóni kezdett a falubizottsággal, de a szovjet tisztt megmondta neki, hogy bánjon jól velünk. Az elmenekültek pedig —mondotta— nyugodtan visszajöhetnek.

Mikor kivittem a Madosz kiáltványát, a hatóságok megfélemlítették az embereket és azok nem merték kiragasztani. Végül Mester Dániel maga elé vett egy önként jelentkező orosz katonát s el kezdte ragasztani a kiáltványokat. Teleragasztottuk vele az egész falut. Elhívtattak a községházára, hogy a plakátot nincs rajta a cenzor aláírása. Én azonban megmondtam, hogy vége a fasiszta diktatúrának.

Azután terjeszteni kezdtem a kiáltványokat a többi községekben is, ahol szintén történtek akadékoskodások, de az emberek mindenütt megértették, hogy miről van szó és csatlakoztak hozzánk.

Rácz Ferenc

sfantulgeorghiei-sepsiszentgyörgyi kiküldött:

— Sok mondanivalóm akarna, talán sokkal több is, mint ami eddig itt elhangzott. De inkább rövid leszek. Nagy volt a terror nálunk is, nagyon sok erőszakoskodás történt a hitlerista magyar uralom alatt. A madoszistákat üldözték, börtönbe dugták, egyeseket agyon is vertek. Lazár Mihály sf-gheorghieisepsiszentgyörgyi cipész mestert úgy ölték meg a Pestről leküldött pribékek, mint Szabó Árpádot, akiről Palásti testvér beszélt. Felakasztották az ajtó sarkára s azt mondták, hogy öngyilkos lett. De a felesége bizonyítja, hogy már járuléki ereje sem volt akkor, meg se tudta volna tenni. Hónapokkal a felszabadulás előtt százával hurcolták el a madoszistákat a Székelyföldről a cluj-kolozsvári gyűjtőtáborba s onnan tovább. Ma sem tudjuk, mi történt velük.

Ezután Kurkó Gyárfás elnök felkérésére

Bányai László,

a Madosz volt központi titkára tartja meg beszámolóját:

— Ha végig tekintünk az ország a magyarságán, lehetetlen meg nem állapítanunk, hogy sorában zür-zavar és tejevetsétség uralkodik. Ez a helyzet különböző okokra vezethető vissza. Az első ok a fasiszta-soviniszta propaganda. A második ok a reakciós befolyás egyes magyar vezetők részéről. Ez a befolyás mindig el akarta téríteni a magyarságot az ország más demokratikus tömegeivel, a román nép haladó szellemű fiaival együtt a jobb jövőért folytatott közös harctól. Ezzel a reakciós politikával szemben a Madosz mindig az ittélő magyar nép széles rétegeit mozgósította, hogy beállítsa őket az ország népének demokratikus egységfrontjába. Ezekben a napokban végre sikerült elérni, hogy ez a demokratikus egységfront olyan hadsereggé épüljön ki, amely most már meg is valósítja a valódi népi uralmat az országban. E percben a legélesebb összecsapások napjait éljük azon erők között, amelyek a haladást akarják és amelyek vissza akarják szorítani a népet a sötétségbe. Ennek az összecsapásnak a közepében épen mi állunk. A mi nevünk szerepel ma első helyen egy demokratikus, mint a reakciós sajtó hasábjain. Védnek és támadnak. A védelem azt bizonyítja, hogy komoly erkölcsi tökéletet szereztünk a román

nép legjobb fiait előtt. A támadások pedig nem rettentenek meg. Ezek már nem a hatalma teljében levő fasiszta terror támadásai, hanem kétségbeesett orv-támadások. Ragalmak áradata zudul reánk lapok hasábjairól. Az a lörekvél-sük, hogy fajgyűlölet szításával eltereljék a figyelmet a háborus bűnökről, Antonescu bérenceiről, a vasgárdistákról, a hitlerista szászokról és svábokról s a velük egyirányú magyar fasiszta urakról.

Most fakad ki a mérges fasiszta kelevény az ország testén. Azért uszítanak, mert most jön az a fordulat, amikor ténylegesen eljutunk mi is jog-egyenlőségünkhöz. A mi utunk, a Madosz útja, nyílegyenes volt idáig. Nem máról-holnapra vedlettünk át demokratákká. A Népakarat, a Magyar Párti Ellenzéknek, annak a szervezetnek a lapja, amelyből a Madosz született, már 1933 december 3-1 számában így ír:

„A kormány azzal, hogy segítette a vasgárda és a cuzisták romboló munkáját, a szász hitlerizmus terjedését, olajat öntött a tüzre... A Romániai Magyar Párt vezetősége multjához híven, most is a kormánypárt szövetségeseinek bizonnyult... Csak végig kell nézni jelöltjeinek névsorán: a Bethleneken, a Gyárfásokon s a többi mágnásokon, uszorás bankárokon s rögtön tisztában leszünk parlamenten célkitűzéseikkel.”

Az 1933 évi választásokon a Magyar Párti Ellenzék jelöltjeit letartóztat-ták s a kormányon levő reakció vígan folytathatta tovább az uszorakamatok izletét magyar kollegával.

De ahogy a reakciós csucok találkoztak, úgy találkoztak egymásra a román és magyar munkás és román népi tömegek is. Az újkas front és a Madosz deval gyútesen 1933 őszén minden kiküldött a saját nyelven beszélt s a román eszek hatalmas tapsai udvozolták szekely paraszttársak beszédét.

Mindig ez a két cél lebegett szemünk előtt: a román nép demokrata elmeivel való szövetség és a magyar nép egységének kiepítése. Minden értekezletünk, gyűlésünk, közmívelődési előadásunk, a szabadsághősök emlékére rendezett ünnepélyünk, ezt a célt szolgálta. A bábolnai felekiók félezer éves emlékére 1937 nyarán rendezett ünnepségre is eimentünk olyan román közéleti férfiakkal együtt, akik most a legvadabb cikkeket írják a Madosz ellen. Már akkor úgy rendezték meg a dolgot, hogy a Madosz szónoka kimaradjon. A hivatalos szónokok csak magyar elnyomásról beszéltek s egy szó említés sem történt, hogy a román jobbágyokkal együtt magyar jobbágyok is harcoltak a főúri zsarnokság ellen. Ezek az urak ma még kevésbé akarnak magyar demokratákról tudni. Legszívesebben mindannyiunktól nyilas hohért farag-nának, hogy gyűlöletüket kitombolhassák rajtunk. Nem akarják a népek közötti békét s ha egyáltalában egyezkednének, azt újra csak a Bethlenekkel, Bánffyakkal Cviáriásokkal tennék.

1937 november 14-én Brasov-Brassóban tartott országos nagygyűlésün-kön kimondtuk:

„Tisztában vagyunk azzal, hogy a romániai magyarság sérelmeinek orvos-lása csak innen, az országból jöhet. Sérelmeink orvoslására a saját népi egy-ségünkön kívül a román demokráciához folyamadunk.”

Emellett az elv mellett azóta is minden körülmények között kitarottunk. 1938 őszén több tízezzer magyar dolgozó aláírásával emlékiratot nyujtot-tunk át a kormánynak, amelyben ezt írtuk:

„Bennünket, erdélyi magyarokat ezereves mult köte földhöz és annak másnyelvű lakóhoz, elsősorban a román néphez. A századok folyamán min-dig egymás megbecsüléséből és kölcsönös támogatásából sarjadt a két nép tár-sadalmi felvirágzása, míg a viszálykodás, a fajgyűlölet, az egymás rovására törő nemzeti kizárólagosság mindig a közös elnyomtatásnak egyengette az ut-ját.”

Az emlékirat szövegét másnap az összes bucaresti lapokból kicenzurálták. A bécsi döntés után a Madosz teljes illegálitásban kényszerült, de itt sem hallgattunk el. Röpiratokban egyaránt tiltakoztunk a bécsi döntés ellen, amely Északerdélyt a fasiszta grófk jármába juttatta, valamint a vasgárda és Antonescu véres diktatúrája ellen.

A szovjetellenes háboru megindulásakor a Madosz az elsők között csatla-kozott a hitlerellenes itazaias fronttal. Ennek tabarában a felszabadulásig szakadatlan harcot vívtunk a közös hitleri rabtság ellen.

Kezemben van a Madosz 1944 februárjában kiadott röpirata. Ezt írjuk benne:

„Hitler a bécsi döntéssel kétfelé szakította Erdélyt, hogy egyik országgal a másikat kijátsza, hogy itt a magyarság, ott a románság ellen vezesse le a nép-nek a német hódítóit ellen érzett gyűlöletét... Míg Horthy fasiszta marta-lócai gyarmatként vetették magukat Felsőerdélyre, elsősorban az ottélő román tömegekre, de nem utolsó sorban magukra a szekelyekre is, addig Antonescu pribékjei elsősorban a délerdélyi magyar falvak népét fosztották ki utolsó va-gyonukból.”

Földalatti lapjainkban, a Népszabadságban, a Bánsági Magyar Szóban, ugyanezt vallottuk. Azok, akik ma kérdőre vonnak, hogy miért nem szólal-tunk fel nyilvánosan az Antonescu vedhősége alatt tartott gyűléseken, ahol a szónokok azzal biztatták a hallgatóságot, hogy a szovjet nép kipusztításá-val szerezzünk érdemeket Erdélyre, saját magukról rántják le a leplet.

Örömmel kell leszögeznünk: anélkül, hogy az utolsó időkben összekötte-tében lehetünk volna egymással, egy a brasovi-brassói, mint a timisoara-temesvári és bucaresti szervezetünk ugyanazon az uton haladt. És ma, amikor összetalálkozunk, a tudat megsokszorozza erőnket.

A román és magyar nép kölcsönös viszonya tekintetében történelmi for-dulathoz értünk. A Nemzeti Demokratikus Arcvonal bucaresti nagygyűlése amelyen a magyar szónokok megjelenezék a román demokrata tömegek, aka-ratlanul is 1848 márciusát juttatják eszünkbe, amikor a pesti magyar de-mokrata ifjuság Tancsics Mihállyal együtt Murgu Eutimiu román szabadság-úrost is kiszabadította a zsarnokság börtönéből és vállán hordozva lelkesen vitte körül. E két nép testvérisége, ami 1848-ban Pesten csak szándék ma-radt, az 1944-ben Bucuresztiben a felszabadító Vörös Hadsereg segítségével va-lóban a megvalósulás útjára lépett.

(A beszámolót a következő számunkban folytatjuk.)

Helyszíni tudósítás a felszabadított Belgrádból

ILJA EHRENBURG SZÁZADUNK EGYIK LEGSZEBB HŐSKÖLTEMÉNYÉNEK NEVEZI A JUGOSZLÁV FELSZABADÍTÓ HADSEREG TÖRTÉNETÉT

Moszkva. A moszkvai rádió jelenté: A Pravda a című szovjet lap helyszíni tudósítást közöl a felszabadított Belgrádról.

— Még mindenféle füst gomolyog, még mindenütt látszanak a harcok nyomai, — írja a lap. — A város lakossága azonban már megtölti az utcákat, az emberek kibújnak a fedezékekből és pincékből, hogy szívhassák a szabadság levegőjét. Leirhatatlan örömmel fogadják a vörös hadsereg és a jugoszláv felszabadító hadsereg csapatait. Szovjet és jugoszláv zászlók kerülnek elő, a lakosság hatalmas tömegekbe verődik össze, gyűléseket rögtönöz, melyeken állandóan felhangzik a kiáltás: „Eljén Sztalin marsall! Eljén a vörös hadsereg! Eljén Tito marsall és hadserege!”

— Az utcákon megható jelenetek játszódnak le, — folytatja a Pravda. — A nők összelelik és csókolják a bevonuló orosz szovjet katonákat, virágokat adnak át nekik, a férfiak kezüket szorongatják és cigarettával kínálják őket. Tito felszabadító hadseregével sok belgrádi lakos érkezett vissza a fővárosba. Ezek legnagyobb része 2—3 éve hagyta el Belgrádot, azzal a fogadalommal, hogy fegyverrel kezében, győztesként fog visszatérni oda.

— A szovjet csapatok folytatják utójukat Belgrádon túl. Az utcák közvetlen szovjet tankok szárai dübörögnék. Utánuk a vörös hadsereg ágyú, motorizált gyalogságot szállító gépkocsik, majd a lövés-zászlóalj egységei mérik férfias léptekkel a főváros utcáit véges-vegig. Tito tábornagy levelet intézett Sztalinnak, melyben a felszabadított Néphadsereg és Jugoszlávia nevében köszöni Sztalinnak a segítséget. A vörös hadsereg és a jugoszláv Néphadsereg katonái bámulatos hősiességgel szabadították fel Belgrádot. Ez a győzelem elárhathetetlenül erősíti azt a testvéri és vérérségi kapcsolatot, amely a két népet egymáshoz fűzi, — hangoztatja levelében Tito.

✕

Ilja Ehrenburg tárcát írt az egyik moszkvai lapba „Belgrád” címen.

— Nagy ünnepe van Jugoszláviának, — írja — nagy ünnepünk van nekünk és a világ minden tisztességes emberének. Belgrád felszabadult.

— Jugoszláviát ezöltt gyermekszobában tartották, — állapítja meg Ilja Ehrenburg. — Hol cukorral kecségtették, ha a sarokba térdelték. „Kiskoru király, — mondották szívesen, — kiskoru nép”. A valóságban a fasisztáktól nem látták a népet. A mostani háború mindent a fejtejtéjére állított. Igen sok kiválónak tartott emberről kiderült, hogy gyáva, vagy áruló, — másokat viszont a szürkeségből és ismeretlenségéből kiragadott és előtérbe állított. Utóbbi történet Jugoszláviával is, mely magatartását és hősiességét magára vonta az egész világ érdeklődését és oszálátát. Amikor a németek megtámadták Jugoszláviát, a német hadsereg még nem ismert vereséget. Amikor a Nédics- és Pavelics-féle árulók Belgrádot a németek kezébe játszották, amikor mindenki azt hitte, hogy vége mindennek, akkor kezdődött a jugoszláv nép ellenállása. A jugoszláv felszabadító hadsereg története századunk egyik legszebb hőskölteménye. Amikor a jugoszláv nép ellenállása megkezdődött, amikor a jugoszláv földműves, szőlősgazda, munkás, diák és intellektuál ócska mardályokkal a kezében a hegyre vonult, hogy a hatalmas, korszerű fegyverekkel felszerelt német hadsereget megtámadja, álmódhatta-e akkor valaki, hogy ez a német hadsereg, ennek a felkelő népnek egyszer megadja majd magát? A németek akkor Moszkvát fenyegették. De a felszabadító hadsereg nem adta be derekát, na pedig, a vörös hadsereg segítségével felszabadította Belgrádot.

— A németek ellenállás ideje alatt egymás ellen a németek szítani a jugo-

slávokat. A szerbeket az Usztasákkal, a horvátokat Mihájlovićsal ijesztgették. Azonban Titónak sikerült az öt jugoszláv nép, a szerbek, horvátok, szlovének, macedónok és montenegróiak egységét megteremtenie. És azon a területen, amit szerettek Európa puszkaporos hordójának nevezni, sikerült azt megteremteni, ami nekünk a Szovjet-Unióban is sikerült: a tépek közötti őszinte barátságot. Ez az elv vezette a vörös hadsereget a Volzától a Dunáig. Nem vagyunk véletlen, átmenő vendégek Belgrádban; bajtársias, őszinte barátság hozott bennünket oda. A vörös hadsereg büszke arra, hogy szabadságot hoz az egész világnak

— Hitler Bécsben, — új európai „Ej-jeli Menedék helyén” — most összegyűjtheti volt helytartóit, Nédicscel és Pavelicscel az élen egészen egy napra kalifájáig, Szászlig. Hitler Párizs, Brüsszel és Athén után most elvesztette Belgrádot is, azonban még nem lehet pihenni. Ez a kannibál még létezik és ez a gondolat nem hagy nyugodni bennünket. Lesz nekünk még ünnepnapunk, vidámsággal, muzsikával, táncal. Most azonban még ágyukkal ünnepelünk. Van még egy hely, ahova el kell jutnunk. Oda azonban nem mint felszabadítók jövünk. El fogunk érni Berlinig és akkor megszabadítjuk a világot ettől a kannibáltól, — írja Ilja Ehrenburg.

A bérek országos emelésének kérdése az árkormánybiztosság előtt

Bucuresti. (Rador). Az országos árkormánybiztosság a munkaadók, tisztviselők és munkások képviselőinek bevonásával nagyfontosságú ülést tartott. Általános vélemény az, hogy szükseg van a fizetések és bérek emelésére. A munkásoknak az egyes fizetési csoportokba való beosztása alkalmával heves vita alakult ki. A jelenlévők egyhanguan úgy határoztak, hogy a munkások: inkadralásait maguknak a munkásoknak a bevonásával végzik. Így tehát hivatalosan elismerték a munkások kiútdótságot, mint a munkások akaratának kifejező szervét.

A kőolaj-ípar különleges helyzetére való tekintettel, amely a bombázások következtében rendkívül nagy kárt szenvedett, az értekezlet arra a megegyezésre

jutott, hogy a kőolajiparban dolgozó tisztviselőknek és munkásoknak egyelőre általános 6000 lej fizetésjavítást és a régi fizetés összegéhez mért 15 százalékos emelést adnak.

Az orosz parancsnokság részére dolgozó kikötői munkások napi 2500 lej bért kapnak, tekintve azonban a nehéz munkát, tíz napi munka után a kikötői helyreállítás munkájában vesznek részt, ami könnyebb munka ezért 1500 lejt jár naponta. Amint a kikötők helyreállítás munkája befejeződik, a kikötői munkások bérét a munkaadók és munkavállalók közti megegyezéssel szabályozzák.

A fizetésemelési kérdések többi részét a biztosság folytatólagosan tárgyalja.

Milyen rendelkezéseket tartalmaz az új lakbértörvény

II.

Üzletek és műhelyek részére az emelési kulcs így alakul:

Évi 200.000 lej bérig 20 százalék, 200.001—300.000 lej között 30 százalék, ezen felül 40 százalék.

Az előadó helyiségek (mozik, színházak, hangversenytermek stb.) bérét az új törvény így emeli:

Évi 500.000 lej bérig 30 százalék, 500.001—900.000 lej között 40 százalék, míg az ennél nagyobb összegű bért fizető előadó helyiségek, továbbá szállodák, klubok, gyárak és fürdők számára az 1944 április 23. és október 26. között fizetett összeg kétszeresének 25 százaléka az emelés. (Például ha egy fürdő bérelt helyiségben működik s ezért 1944 április 23. és október 26. között havi 50.000 lej bért fizetett, ami a har hónapra 300.000 lej, akkor az ezen összeg kétszerese után számított 25 százalék, vagyis 150.000 lej az emelés. Tehát az illető bérig október 26-tól számítva az eddigi 600.000 lej helyett 750.000 lejt fizet évente).

Mind az üzletek és műhelyek, mind pedig az előadó helyiségek bére az általános emelési kulcson kívül még külön 10 százalékkal emelkedik, ha folyó évi forgalma az 50.000.000 lejt meghaladja.

Az előbbi lakbértörvényről eltérően külön intézkedik törvény az 1942 április 23. után szabad kézből kiadott (vagyis a törvény által nem védett) lakások, üzlethelyiségek és műhelyek bére tekintetében. A lakásokra nézve

az emelési kulcs azonos a lakásokra megszabott általános emelési kulccsal, vagyis 50.000 lejig 10 százalék, 50.001 és 150.000 lej között 25 százalék és ezen felül 20 százalék. Itt is külön 10 százalék az emelés, ha a bérlő és a vele együtt lakó családtagok évi nyers jövedelme a fizetési lajstromban 1.500.000 lejnél nagyobb összegű szerepel. Az üzlethelyiségek és műhelyek bérenek emelési kulcsa már eltér az erre a csoportra megállapított általános emelési százaléktól. Itt ugyanis az első osztályba kerültek azok a bérlemények, melyeknek bére évi 100.000 lejen alól van; az emelés 10 százalék. A második emelési osztályban vannak azok az üzlethelyiségek és műhelyek, amelyeknek évi bére 100.001 és 200.000 lej között van; az emelés 15 százalék. Ezen az összegben felül lévő évi bér esetében az emelés 20 százalékos. Ezeknél a bérleményeknél szintén külön 10 százalékkal nő a bér összege, ha a bérlőnek a folyó évben a forgalma az 50.000.000 lejt meghaladta.

A régi törvény 11. szakaszát, amely a központi fűtéses házakban a fűtés ellenértékének kiegyenlítéséről és a fűtési költségnek a lakók között való felosztásáról intézkedett, olyan értelemben változtatták meg, hogy a fűtési költség felosztásának alapjául a bérlő által elfoglalt helyiségek nagysága számít, köbméterben kifejezve. (Folytatjuk).

Hogyan történik a lakásrekvirálás katonák részére Aradon

Arad. Az aradi helyőrség parancsnoksága közleményt adott ki, amelynek értelmében megegyezés jött létre az aradi helyőrség és a szovjet parancsnokság között a lakásrekvirálás ügyében. Eszerint sem a román, sem a szovjet hadsereg tagjai hivatalos utalványozás nélkül maganlakásban vagy közhivatali helyiségekben szobát nem rekvirálhatnak. Mind a román, mind a szovjet hadsereg tagjai, akik lakás rekvirálására jogosultak, a megfelelő parancsnokság részéről rekvirálási utalványt kapnak és beszállásolási utalványt rendelőhatósági közeg jelenlétében történik. Azokat a lakásokat, akik utalványozás nélkül szállásolnak el katonákat, szigorúan megbüntetik.

Szakszervezeti hírek

Timisoara-Temesvár. A textil-, bőr- és ruházati ipari munkások szakszervezete a napokban gyűlést tartott. A gyűlést Bánuta Ioan nyitotta meg, majd az egyes gyárak bizottságainak a jelentésére került a sor.

A Hédá gyárban a munkások fizetését 62 százalékkal felemelték. Ezzel az órabérek mindössze 48 lejre emelkedtek. A munkások a téli ellátási cikkek beszerzését követelték. A Secosan-üzemben a követeléseket felezésben teljesítette az igazgatóság. Az órabérek még mindig 48 lej körül váltakoznak. A Textánál az igazgatóság a munkások érélyes fellépésére helyet adott a követeléseknek. Bevezették a nyolcórás munkaidőt. A legalacsonyabb órabért 74 lej és 41 baniban állapították meg. Tekintettel arra, hogy a munkások havonta 250.000 lejjel járulnak hozzá a betegsegélyző pénztári illekekhez és ezzel szemben mindössze néhány aszpirt és pár gramm keserűsöt kapnak, indítványozták, hogy az igazgatóság gyári orvost szerződtessen, aki az üzemi munkásait rendszeres orvosi kezelésben részesíti. Bejelentették továbbá, hogy a gyári biztosság megkezdte a termelés ellenőrzését.

Ezután Káli János tájékoztatta a megjelenteket a politikai helyzetről. Hangoztatta, hogy a munkásság folytatni fogja harcát, hogy mindazt, amit a platformjavaslat tartalmaz, meg is valósítsa.

A Standard-gyár kiküldöttje közölte, hogy az igazgatóság csak 65 százalékos emelést fogadott el. A munkásság követeli a százszázalékos béremelést. A téli beszerzési-segélyt az igazgatóság csak karácsonyra hajlandó megadni. A Sedánál csak 65 százalékos béremelést engedélyezett az igazgatóság. Ami pedig a téli beszerzési-segélyt illeti, az igazgatóság csak abban az esetben hajlandó a segélyt folyósítani, ha a többi üzemek is hozzájárulnak ehhez. Az Igienánál az igazgatóság szintén csak 65 százalékos emelést engedélyezett. A munkásság újabb fizetésemelési követeléssel lépett fel. A Romitexnél az igazgatóság csupán 30.000 lejes hitelt volt hajlandó folyósítani és a levonások után a munkások hetenként mindössze néhány lejt kapnak kézhez. Követelik a betegsegélyző illekek csökkentését. A Kawénál csak a 65 százalékos emelést tudták egyelőre elérni. A további tárgyalások folyamatban vannak. A Floridánál az igazgatóság még a törvényes béremelést is szobalja. Az igazgatóság a nyár folyamán ugyan beszerzte a munkások téli faszükségletét, közben azonban a munkások fáját eladták. Az Orion gyárban 15—20.000 lejes téli beszerzési segélyt folyósítottak a munkásoknak.

ARO-MOZI, Timisoara, TRAIAN-tér. Távbeszélő 43-94

Csütörtöktől, a legszebb amerikai exotikus-film

PAGO PAGO-tól délre

Előadások naponta, délután 2, 3.30, 5 és 6.30 órákor.
2 órákor matiné-helyén.

La, szerdán 2.30 és 5 órákor utoljára A mi szerelemünk.

Üzletberendezést, átványokat, állványrészeket

keresünk megvételre, Timisoara.

Távbeszélő 15-08.

Tud erről a kormány?

Fejszével és golyóval 13 embert végeztetett ki Olteanu Gavril voluntár kapitány Aitaseacá-Szárzajtán

Szent Bertalan-éjszakát rendeztek a voluntárok egy székelyföldi községben

Bucuresti. A Kommunista Párt hivatalos lapja, a Scanteia vezető helyen foglalkozik a Iuliu Maniuról elnevezett voluntár alakulatoknak a Székelyföldön elkövetett megdöbbentő tetteivel. A lap, amely már több ízben szóvá tette a voluntárok viselt dolgait, cikkében ezeket írja:

— Beszéljenek a tények: Az Egységes Szakszervezetek sfantulgeorghiei-sepsi-azentgyörgyi kiküldöttjei utján 1944 október 14-én megállapítottuk, micsoda kegyetlenkedéseket követtek el Aitaseaca-Szárzajta községben a magukat „Iuliu Maniu” voluntároknak nevezők.

A delegátusok beszélnek: A hulló faleveles őszi tájon át fáradtan közeledünk a 36 kilométerre levő Aitaseaca-Szárzajta felé. Mintha a természet is gyászolná a községben végbement eseményeket. Megérkezve a faluba, az egyik kivégzésre kijelölt ismerőshöz megyünk. O meséli el elsőnek, hogy mi is történt a faluban 1944 szeptember 25-én estétől másnap hajnalig. Megtudtuk, hogy szeptember 25-én este egy 35 személyből álló fél polgári, fél katonaruhás felfegyverzett csoport érkezett a faluba. Olteanu Gavril „kapitány” vezetése alatt. Ezek voltak azok, akik „Iuliu Maniu” voluntároknak nevezik magukat. A lakosság nagy része mitsem sejtve pihenőre tért. Éjfél után zajongás és kérésbeesett kiáltások verte fel a falu éjszakai csendjét. Megtudtuk, hogy a „voluntárok” erőszakkal behatoltak 18 házba és erőszakkal elhurcoltak 18 személyt, közöttük asszonyokat is. Hajnalban dobosokkal rendelték el, hogy a 17 és 60 év közötti férfiak és nők azonnal jelenjenek meg az iskola udvarán.

— A lakosság, rosszat sejtve, összegyűlt. Az iskola udvarán megjelenteket véragszató látvány fogadta. Jobboldalon az istálló szétbontott tetőzetéről 5, míg az iskola pincéjéből 3 gépfegyver szöve meredt feléjük fenyegetően. Az egybegyűlteték állig felfegyverezett „voluntárok” vették körül.

— A virradatkor összefogott embereket egymásután alsónadrágra vetkőzve hozták ide és az udvar baloldalán, szemben az istállóval, helyezték el őket. A jelenlevők közül még nyolc férfit kiemelték és így a vádlottak száma huszonhatra emelkedett. Ekkor ítélet hangzott el Olteanu kapitány szájából: „Emberek nehogy egyetlen szót is szóljatok, vagy egyetlen könnyet is ejteni merészeljétek, mert kötétek lövetek. Mi végrehajtjuk a magyar törvényeket, ezt hozta nektek a „szébb jövő”.

— Ezután felolvasta a 26 ember ellen emelt vádat, mely a román hadsereg ellen elkövetett különböző tettekből állott. Mindannyiukat halálra ítélték.

— Hangsúlyozunk kell, hogy az ítéletnek sem alapja, sem konkrét bizonyítéka nem volt. Vizsgálatot nem

vezettek le, egyetlen tanút sem hallgattak ki. A kivégzést a következő módon hajtották végre: Az udvaron elhelyezték egy fatölköt. A tönkön elsőnek Nagy Sándort végezték ki. A kivégzést végrehajtó „voluntár” háromszor emelte fel a magasba a fejszét, háromszor lóbálta meg feje fölött és negyedszer csapott le az áldozat nyakára. Nem halt meg, mire egy másik közelben levő voluntár agyon lötte. (Nagy Sándor beteg volt, a nyakán levő daganat akadályozta meg a kivégzést.) Ezután két csapással ölték meg az áldozat testvérét, Nagy Andrászt. A többi áldozatot egymásután agyonlőtték, egyesek több lövést is kaptak. Lefejezték Nagy Sándort és Nagy Andrászt. Agyonlőtték Elekes Iajost, Szabó Benjámin, Német Gyulát, Német Izsákot, Molnár Józsefet, Szép Bélát és feleségét, Nagy D. Józsefet, Geese Bélát. Agyonlőtték továbbá Lázár Albertet, míg unokáját megsebesítették.

— Miután megölték 13 embert, néhány „voluntár” ki akarta végezni Győri Albert feleségét is, de a román lakosság kérésére úgy neki, mint a többi 13 embernek kegyelmet adtak azzal a feltétellel, hogy őket majd a csendőrség vezetik ki. Átadták őket a csendőrségnek, ahonnan azonban szabadon bocsátották mindannyiukat.

— Hogy általános képet nyújtsunk, meg kell említenünk még, hogy az áldozatokat a kivégzés előtt egy négy-áru korbáccsal súlyosan megverték. Ruháikat és értéktárgyaikat a „voluntárok” ellopták. Az összegyűlt tömegből Ince Zoltán és Kálnoki Ferencet a nyilvánosság előtt a legkegyetlenebbül összeverték. Az volt a vad ellenük, hogy magyar katonák voltak és a román hadsereg ellen harcoltak.

— A magukat „Iuliu Maniu” voluntároknak nevezők nyomában a faluban 30 árva sírdögöl. Közülük hárman anyjukat és apjukat is elvesztették. A Scanteia így fejezi be a hajmeresztő tudósítást:

— Olteanu Gavril „kapitányt” le kell tartóztatni. Az összes bűnösöket le kell tartóztatni és ellenük vizsgálatot kell indítani. Kiméltelenek vagyunk a hitlestákkal szemben, de ugyanakkor saját bűnösünket is meg kell büntelnünk, mert ők valójában a náciizmust támogatják.

A Curierul című bucaresti napilap szintén vizsgálatot követel az ügyben.

Ezt követeli Románia magyar népe is. Az igazságszolgáltatásnak szigorúan le kell sújtania azokra, akik ilyen véres tettekkel moreskolják be az embereges román nép jóhírére s akik alá az ország tekintélyét a világ közvéleménye előtt.

Október 27. Péntek
Róm. kat.: Szabina
Protest.: Szabina
Ortodox: Nesztor

HIREK

Napkelte: 6.36 ó.
Nappny.: 16.51 ó.
Holdkelte: 15.16 ó.
Holdny.: 0.44 ó.

Műföldi ár: Egy hónapra helyben és vidéken, közbevitellel 200 lej, előre fizetve három hónapra 570 lej. Vidéki előfizetők, ha nem esekken fizetik az előfizetési díjat, az 20 lejjel nagyobb a bélyegilleték miatt. Postatakarékpénztárj (CNC) esekkenként 25.224 — Készleteket nem örvénk meg és nem küldünk vissza. — Aradon előfizetők Mező-utca 6, hirdetések Eminescu-utca 4. szám alatt, Ecclama irodában. Távföldi: 17-11.

Öfelsége I. Mihai király születése napja

Bucuresti. (Rador). Az egész ország október 25-én ünnepelte Öfelsége a király születése napját. Sámátescu tábornok miniszterelnök táviratot küldött Öfelségének, amelyben a kormány és az egész ország szerencsekívánatait fejezi ki, kérvén az Istent, hogy adjon az uralkodónak erőt ahhoz, hogy a román nemzet javára és boldogulására augusztus 23-án megkezdett művét tovább folytassa és befejezze.

— NAGYSZABÁSÚ ÜNNEPSÉGEK ERDELY FELSZABADÍTÁSA ALKALMÁBÓL. (Bucuresti.) A kormány elrendelte, hogy az október 26-án Erdély felszabadítása alkalmából rendezendő ünnepségeknek nagyszabású jellege legyen, amelyen valamennyi közszolgálat részt vesz. A nagyobb városokban nagy katonai díszfelvonulást is rendeznek. (Rador).

— A statisztikai bélyegilletékek összegét felemelték. (Bucuresti.) A hivatalos lapban megjelent rendelet törvénnyel a statisztikai bélyegilleték összegét november 10-től kezdve felemelték. Az eddigi 4 lejes illeték összege 10 lejre, a 10 lejes 20 lejre, a 20 lejes 40 lejre és a 40 lejes 100 lejre emelkedik.

— Népfelkelő állományba tartozó német és magyar katonakötelesek jelenkezése. A timisoarai-temesvári hadkiegészítő parancsnokság közli az 1925 —1926 korosztályba tartozó, legénységi állományba tartozó német és magyar etnikai származású személyeket, hogy október 26-án a hadkiegészítő parancsnokságon jelentkezzenek. A jelentkezésre vigyenek magukkal két rendfőhőrműt, vastag felső ruhát, csajkát, kanalat és teáscsupt, valamint öt napi hideg élelmet. A hadkiegészítő parancsnokság közleménye hangsúlyozza, hogy ez az értesítés a behívó parancsot helyettesíti. Aki nem jelenkezik, azt megbüntetik. A munkára mozgósított személyeknek (mobilizációjukra) nem kell jelentkezniük.

— Miniszteri rendelet az iskolahelyiségek fertőtlenítéséről. (Bucuresti.) A közoktatásügyi minisztérium elrendelte, hogy a középiskolák igazgatóságai az iskolai év megnyitása előtt intézkedjenek a tantermek és általában az egész iskola fertőtlenítéséről és kitakarításáról ott, ahol a helyiségeket kórháznak, szálláshelynek vagy tábornak használták. (Rador).

— Visszahelyezték jogaikba a betegsegélyző pénztár zsidó biztosított tagjait. A timisoarai-temesvári betegsegélyző pénztár a hivatalos lap október 7-i számában megjelent törvényreldetre való hivatkozással közli, hogy a zsidó származású biztosított tagok és családtagjai 1944 szeptember 2-ig visszamenőleg élvezik a betegsegélyző pénztári tagok összes jogait.

— Munkaképtelenné vált zsidó munkaszolgálatosok jelentkezése. A timisoarai-temesvári Hitler-ellenes Zsidó Szervezet felkéri mindazokat a zsidókat, akik a kötelező munkaszolgálat következtében rokkanttá váltak, hogy nyugdíjügyük rendezése érdekében a szervezet székházában (I. ker., V. Alexandri-utca 7. szám) jelenjenek meg. Kérik továbbá a munkaszolgálat során elhunytak anyagi támogatására szolgáló családtagjait, hogy a szervezetnél jelentkezzenek.

— A légoltalmi alakulatok megrokkant tagjai háborus rokkantak. (Bucuresti.) A hivatalos lapban megjelent rendelet törvénnyel a háborus rokkantakkal és halottakkal azonosították mindazokat a román állampolgárokat, nemre és korra való tekintet nélkül, akik ejtőernyősök ellen vívott harcban megrokkantak vagy meghaltak, valamint azokat, akik a hadsereggel azonosított harcra alkalmatlanok. Szintén ilyenek elbírálás alá esnek azok, akik mint a légvédelmi alakulatok tagjai, bármilyen harcra eszköz következtében megrokkantak vagy meghaltak.

— Felhívás jözséfvárosi előfizetőinkhez. Kérjük azon timisoarai-jözséfvárosi előfizetőinket, akik július óta a bombázás miatt nem kapják a lapot és most arra újból előfizetni óhajtanak, legkésőbb és hó 28-ig jelentsek be címüket a kiadóhivatalban, hogy november 1-től újra küldhessük címükre az újságot.

— Ékszereszek, aranyművesek, órássok és látszereszek gyűlése. A timisoarai-temesvári ékszereszek, aranyművesek, órássok és látszereszek vasárnap, október 29-én délelőtt 9 órakor a szakaszervezeti székházban (volt Forum mozis) szervező gyűlést tartanak. Kérik az érdekeltek minél nagyobb számban való megjelenését.

— Betörés egy kereskedő üzletébe. Lapunk október 22-i számában téves információ alapján azt írtuk, hogy Libus Ion freidorfi-szabadfalui lakost lopás és betörés vádjával letartóztatták. Az ügyésztől nyert felvilágosítás alapján most közöljük, hogy Lius Ioan a betörésben nem vett részt és nem is indítottak ellene eljárást.

— VIDÉKI MEGBIZOTTAINK FLYELMÉBE. Felkérjük vidéki megbizottainkat, hogy a hátralékos elszámolásokat a vele járó összeggel együtt legkésőbb október 31-ig beküldeni szíveskedjenek. Ellenkező esetben a lap további küldését kénytelenek vagyunk beszüntetni.

— Felhívás a bóri menekültekhez. Felhívjuk a Timisoaran-Temesvárott tartózkodó bóri menekülteket, hogy csütörtökön, október 26-án reggel 9 órakor jelentkezzenek a gyárvarosi zsidó hitközségnél (II. ker., Kunz-sor 2.)

(*) Felhívás: Felhívjuk az ILSA összes elbocsátott zsidó munkásait és tisztviselőit, kik visszavételükre vonatkozó kérvényüket még nem adták be, hogy azokat sürgetően adják be az ILSA portájánál. Az ILSA elbocsátott zsidó alkalmazottak intéző bizottsága.

— NÁCI VEZÉREK HANGJA AZ ELJÖVENDŐ NAGY PERBEN. Ismerjük a régi latin közmondást: „a szavak elrepülnek, az irás megmarad.” Ez a szólás azonban időszerűtlenné vált, amióta az emberi hangot gramofon-lemezre lehet felvenni. Így megmaradnak az utókor számára azok a szavak, amelyekkel oly bőséggel éltek a tündérezőben lévő náciuralom vezérei. A szövetséges kormányok élnek is ezzel a kitűnő alkalmammal és összegyűjtik mindazokat a rádióban elmondott államférfiúi beszédeket, amelyeket öt esztendőn keresztül ők maguk is gramofon-lemezre felvettek. Ezek a lemezek a háboru utáni n perben tesznek majd tanúságot, amikor szótart kell adni tetteikről. A metország volt felelős politikusainak bizonyos szomorú kiltatás ez a számukra. Mert ha próbálnak letagadni kiltjelentéseiket, csak meg kell indítani a gramofont és saját hangjuk szolgálatja majd a leg súlyosabb büntülötést — önmaguk ellen.

CORSO-MOZI Előadások: 2, 4, 6 órákor Távföldi: 23-64

A Marx testvérek a cirkuszban
Harpo, Chico és Gaucho utólréheletlen komikusok.
Tomboló siker minden föllépésük.

CORSO-mozi, Arad Távföldi: 23-64. Ma 1, 3 és 5 órákor

A kicsapongó férfi
Szatirikus vígjáték. Vasárnap: 9, 11, 1, 3, és 5 órákor.

Gyógyfű-farmelők ligyelmébe!
Fekéjük az összes répatermelőket, hogy a cukorrépának kizsáradását azonnal kezdjék meg. Közlebbi felvilágosítást közönségtünti megbizottjainak adnak.

Freidorfi Cukorgyár R.-Freidorfi.

A hadtestparancsnokság rendelete a fegyverek és a rádiók beszoállításáról

A 7. hadtestparancsnokság 14. számú rendeletében nyilvánosságra hozta, hogy október 30-ig a hadtestparancsnokság területén lakó egyének kötelesek fegyvereiket a helyőrségparancsnokságoknál és a csendőrsőrsőkön beszoállítani. Kivételt képeznek a tényleges állományú katonák, a rendőrtisztek, vagy a különleges törvények alapján fegyverviselésre feljogosított egyének. A rendelet értelmében azokat, akik fegyvert viselnek és az első felszólításra sem lesznek hajlandók fegyvereiket átadni, azonnal letörik.

A hadtestparancsnokság rendelete a továbbiakban kimondja, hogy a hadtestparancsnokság területén lakó rádióverő és adó-készülékek tulajdonosai október 30-ig kötelesek készülékeiket az illetékes helyőrségparancsnokságoknál, vagy csendőrsőrsőkön beszoállítani. Kivételt képeznek a tényleges és nyugalmazott katonák tisztjei és altisztjei, a kőművesek és a meghívható, továbbá a helyi hatóságok részéről kedvezően véleményezett egyének. A kőműveseket véleményezés céljából a 7. hadtestparancsnoksághoz (Cormil 7. Teritorial) kell két példányban beértesíteni. A rendelet a továbbiakban kimondja, hogy a rádiókészülékek eladásra tilos.

Pálinkári munkások figyelmébe! A timisoarai-temesvári pálinkári munkások vasárnap október 29-án délelőtt 9 órakor a szakszervezeti székházában (volt Forum mozi) szervező gyűlést tartanak.

Az országban tartózkodó német alattvalók felelősek az elhurcolt románok sorsáért

Bucuresti. (Rador). A kormány közleményt hozott nyilvánosságra, amely szerint a német hatóságok az ország német megszállása idején, valamint az északkeleti még német megszállás alatt álló területekről sok román alattvalót hurcoltak el.

Ezzel kapcsolatban a román kormány kijelenti, hogy az országban

tartózkodó német alattvalók egyetemlegesen felelősek az elhurcolt román alattvalók sorsáért és a Romániában lévő német alattvalókkal szemben ugyanazt a bánásmódot alkalmazzák, mint amilyent a román alattvalókkal szemben alkalmaznak, tekintet nélkül a román alattvalók etnikai származására.

A héten megjelenik a zsidó ingatlanok visszaadásáról szóló törvény. (Rador). A volt zsidó ingatlanok visszaadásáról intézkedő törvénytervezet ismét a minisztertanács elé került igen lényeges módosítások végrehajtása végett. Ennek megtörténte után a törvény végleges alakjában még a hét folyamán megjelenik a hivatalos lapban.

Hivatásos zenészek szervekedése. A timisoarai-temesvári hivatásos zenészek hétfőn október 30-án délelőtt 9 órakor a szakszervezeti székházában (volt Forum mozi) szervező gyűlést tartanak.

Felhívás a cukorrépa-termelő gazdaközönséghez. Alulírott szindikátus felhívja a cukorrépa-termelő gazdákat, úgy az eradi, mint a freidorfi gyár körzetében, hogy amennyiben kocsival és igás állattal rendelkeznek, a cukorrépa kiszedését kezdjék meg és szerződésük szerint a répát a gyárudvarra, illetve a legközelebbi átvételi állomásra november hó 4-től kezdve késedelem nélkül szállítsák be. A gyárak az elmulasztott működött összes átvételi állomásokat november 4-re megnyitják. Minden leszállított vagon répa után a gyár

termelőnek a gyárban történő jelentkezők 16.000 lej előleget kifizet. A repár többi része a konvenció előírásai szerint lesz kifizetve. Azok a termelők, akik nem rendelkeznek igás állatokkal és szekerekkel, a répa kiszedését szintén haladéktalanul kezdjék meg és a répát leveleiktől gondosan megtisztítva, fejedés nélkül prizmázák el, földdel takarják be, megőrizvén a répát arra az időre, amikor a szállítás lehetséges lesz. Sindicatul Cultivatorilor de Sfecla de Zahar, din Arad și Banat.

Rádió tulajdonosok ügyvédek figyelmébe! A timisoarai-temesvári ügyvédi kamara felkéri tagjait, akik rádiókészülékeiket meg akarják tartani, hogy legkésőbb október 27-én déli 12 óráig jelentkezzenek az ügyvédi kamaránál. Egyben azt is közlik, hogy a rádiókészülékeket nem lehet az ügyvédi kamaránál megőrizni végett elhelyezni.

Szervekednek a mészáros- és hentesmunkások. A timisoarai-temesvári mészáros- és hentesmunkások csütörtökön, október 26-án délután 3 órakor a szakszervezeti székházában (volt Forum mozi) szervező gyűlést tartanak.

Apróhirdetések

KEZI SZÖVŐSZÉK sürgősen eladó. Arad, Ciorgariu-utca 3/a, házmesternél. Ugyanott fekete női télikabát-kelme eladó. (2452) * **UJKAPU** 162x212 cm nagyságú, kétféle nyíló rájával együtt, felvasalva,

Bette Davis

jután, os áron eladó. Arad, Saguna-ut 96 (2453) * **15.000 Kgr. KORPA** eladó. Arad, Távbeszélő 26-74 (2454) * **PERZSABUNDA** kitűnő állapotban, kétharmados nutriabunda, férfi bőrkabát, 41-es csizma, női télikabát perzsa ujjakkal és teljesen új rövid férfiabunda eladó. Arad, Joan Robu-utca 12, földszint, (2455) * **BEJARONŐT** kéttagu családhoz alkalmaznak azonnalra. Arad, Regele Ferdinand-körút 15, első emelet, 21. Kovács. (2456) * **ANGOL**, francia, német órákat adok kezdőknek. Givulescu Judit, Arad, Horja-utca 4. (2457) * **FELHIVÁS.** Alkalmazunk aradi cukorgyárunk részére az ideai repaátvitelhez napidíjas repa-átvevőket, imkokokat, felügyelőket, mérlegszolgákat és éjjeliőröket. Jelentkezés 1944 október 31-ig az aradi cukorgyár irodájában. (2458) * **KIFUTÓK** vagy leányt jobb házból alkalmaz Szgál, Arad, Eminescu-utca 13. (2459) * **HÁZVEZETŐNŐNEK**, vagy könnyebb beteg mellé menne magános jobb asszony. Arad, Ratju-u. 48. (2460) * **TÖKÉLETESEN** főző jobb nő bizonyítvánnyal bejárónőnek ajánlikozik. Címeket Reclamaba, Arad, Eminescu-utca 4. (2461) * **BUTOROZOTT** szoba magános urnak kiadó. Arad, Teodor Serb-utca 19. (2462).

MINDENES, aki a főzéshez is ért, két személyhez felvétetik. Bemutatkozás d. u. 4 után. Timisoara II. Julia Grozescu-utca 35. (5345) * **TÖKÉLETESEN** főző vendégül szakszónak, állást keres. Timisoara I., Gheorghita Lazar-u. 6. (5344) * **MINDEFES** bejárónő, ki a főzéshez ért, november 1-re felvétetik. Cím a timisoarai kiadóban. (5343) * **VALLALOK** férfikesztyű-varrást

kézigéppel. Timisoara II., Lorena-u. 54 (5342) * **SZEP**, utcai lakás, azonnal beköltözhető. Fratelia kiadó. Megbeszélések V. utca 49 alatt. (5341) * **FEKETE** női télikabát ruhák, paplanok, cipők 37-es stb. eladók. (Csak délelőtt). Timisoara II., Bontila-u. 46. (5346) * **JÓL** főző mindenes, éves bizonyítványokkal, azonnal felvétetik. Timisoara II., Miron Romanu-u. 7. (Apoli mellett). (5304) * **ELADÓ** három alpakkakészlet (tojás, kenyér és tea), a teakészlet

Errol Flynn

szamovárral együtt, Férfi télikabát, fekete, egész új, közép termetre és egy perzsa szőnyeg 2x3 méter. Fratelia, IV. utca 28 (5290) * **ELVESZETT** Nemes Aurelia élelmiszer-jegye, kéri a megtalálót adja le. Timisoara III., Domaneanu-u. 1. Lippénél. (5351) * **BUTOROZOTT**, gyönyörű berendezéssel, kettős komfortos szoba, teakonyhával, fehérnemű nélkül, a Kereszt-térnél kiadó. Érdeklődni 1-4 óráig. Timisoara III., Oltu-u. 5, első esengő. (5358) * **BUCURESTI**-be **UTAZOM**, bármilyen megbízatást elintéz, volt nagykereskedő. Érdeklődni 8-2-ig. Távbeszélő 11-56. (5359) * **GYERMEKKOCSI**, redőnyös, vajszínű eladó. Margittay, Timisoara IV., Fröbl-utca 36. (4755) * **VEZÉK** modern ebédlőt, rellamiét, pórszivót, lámpákat, előszobafalat, párnákat, paplant, ágyneműt. Timisoara, távbeszélő 27-08. Goidu-utca 7. Latter. (5339) * **KÜLÖNBEJARATU** szoba előszobával, ágynemű nélkül, központban kiadó. Cím a timisoarai kiadóban. (5340) * **FEKETE** női télikabát ruhák, paplanok, cipők 37-es, stb. eladó. Timisoara II., Bontila-u. 46, csak délelőtt. (5346) * **MINDENEMŰ** kötött munkát ócsón és méret után vállalok. Timisoara II., Batania-utca 9. Temető mellett. (5347) * **NŐI** télikabát, fekete, közép termetre ócsón eladó. Továbbá egy mankó közép termetre, bőr- és gummi-felszereléssel eladó. Özv. Bergmanné, Timisoara V., Banul Maracini-utca 17. (5348) * **UJ KORSZERŰ** konyha berende-

zés eladó. Timisoara IV., Carol-körút 22. Johann. (5337) * **TANULJON** szabni az országos szabászati iskolában. Beiratások, Timisoara I., Unirii-tér 5 (5261) * **MEGVÉTELRE** keresek korszerű, csinos konyhabutort. Ajánlatokat, Klein Ignác, Timisoara III., Eroilor dela Tisa-körút 29. (5218) * **MEGBIZHATÓ**, jól főző mindenes, vagy bejáró szakácsnő keresek. Timisoara I., Regele Ferdinand-körút 1. II. 11. ajtó. (5219) * **ANGOL** órákat ad fiatal hölgy. Érdeklődni 9-10 között. Telefon 18-28. (5209) * **MINDENEST** keresek, Timisoara III., Corbului-u. 5. (5609) * **GYÓGYSZERESZ(NŐ)** kerestetik Sebsz

Elisabeth és Essex csütörtökötől

községbe (Arad megye), a Kilyéniféle gyógyszerterábia körnek, Timisoarán felvilágosítás kapható Hegedűs, III., V. Babeş-körút 2. I. em. (6000) * **GYERMEKKOCSI** redőnyös, vajszínű, eladó. Timisoara II., Matusariu-utca 36 szám. (5278) * **PERZSASZŐNYEGET** javítok, Mici Stiebjnger, Timisoara IV., Budai Deleanu-u. 37. (5259) **FOLOSKAIRTAST** vállalom. Timisoara, távbeszélő szivességből 51-00. * **MEGVÉTELRE** keresek rövid zongorát vagy pianót, csak kifogástalan állapotban. Cím: Timisoara II., Dorobantilor-u. 49. Távbeszélő 40-34. (5313) * **SZABNI** tanítok. Redlinger-divatszalon, Timisoara I., Luther tér 1. II. em. (5311). **MEGBIZHATÓ** szobaleányt azonnalra belépésre keresek. Timisoara IV., Mircea Voda-u. 3. (5322) * **GYERMEKSZERETŐ** csecsemőgondozónő hosszú éves gyakorlattal, állást keres november 1-re. Timisoara III., Ion Vasiliu-u. 51. 2. ajtó. (5323) * **GARSZONIER**, korszerű, butorozva vagy anélkül kerestetik. Ajánlatokat „Lehetőleg központban” jelígere kérek a timisoarai kiadóban. (5324) * **IDŐSEBB**, szerény, megbízható bejárónőt fizetéssel, kosztakással felfogadok. Timisoara II., Bales-u. 14. (5325) * **ELCSERÉLNEM** a

— Felhívás a cukorrépa-termelő gazdákhoz. Az Arad, Bihor- és Timiş-megyey cu cukorrépa-termelőknék tudomására hozzuk, hogy cukorgyárunk azonnal megkezdj a repa-átvitelét az átvételi állomásokon. A cukorrépa hivatalos ára 60.000 lej, 10 tonnás vagononként, amelyhez még küllő 12.000 lej jutalék számítandó, azon termelők részére, akik az egész termésüket átadták, vagyis egy vagon 10 tonnás répa értéke 72.000 lej. Ajánljuk a termelőknék, hogy azonnal kezdjék meg a répa kiszedését a földből, hogy ne érje fagy. Azokban a községekben, ahol járművek és munkások kellő számban nincsenek, a szükséges munkálakat közösen végezzék és kérjék a hatóságok közbenjárását, különösen a községekben székely gazdasági kamarák kirendeltségének támogatását. Az országnak szüksége van cukorra, tehát szükséges mindent megtenni, hogy a répát megmentjük. Azon termelők, akik megfelelő járművel nem rendelkeznek, szedjék ki a répát, hogy a földben ne fagyjon meg, tisztítsák meg a levelektől anélkül, hogy a fejét levágnák, helyezték el vermekbe addig, amíg a szállítás lehetővé válik az átvételi állomáshoz. A fejlevonás százaléka az átvétel alkalmával lesz megállapítva. Azon termelők, akik a répát az átvételi állomásokon, vagy a gyárban, azonnal átadják, kötelesek a répát szerződés értelmében bejelentni. Akiknek szükségük van takarvánra, jelentkezhetnek a gyárban szekerekkel, ahol évbán beszállítandó repára előlegképen a járandóságuk terhére 5000 vagy nyers szeletet igényelhetnek. Szükség esetén, akik megkezdtek a repaszállítás, igényt tarthatnak előlegképen a szerződésben biztosított cukorra. Aradi cukorgyár igazgatósága.

Mária közelebb levő komplett lakásonna, kisebb I., III., IV. kerületben lévő lakással. Cím a timisoarai kiadóban. (5326) * **HÉTFŐN** este 6-7 óra között a 6-os villamoson valaki elvitte a kosaramat. Kérem az illetőt, hogy a benne lévő kulcsokat mielőbb e lap szerkesztőségében, vagy a Jachan könyvkereskedésben adja le. (5327) * **KIFOGASTALAN** vendéglői szakácsnő azonnalra vagy 1-re állást keres. Szabó Rozália, Timisoara IV., Pop de Base-u. 1. 3. ajtó. (5331) * **CIPESZT** keresek javító munkára, valamint egy jó cilindregépet megvételre. Váci Mihály, Timisoara II., Petru Maior-u. 2. (5332) * **ROMÁN** bélyeg (kilós árú) veszek minden mennyiségben. Magas árat fi-

Színes filmcsoda az aradi ARO-ban

zettek. Szécsi, Timisoara II., Coronitert 1. Érdeklődni d. u. 5-7 között. (5333) * **KELETI** vagy jóminőségű belföldi össekkötőszőnyegeket veszek. Címeket „Jó állapotban” jelígere kérek a timisoarai kiadóban. (5328) * **VEZÉK** bélyeggyűjteményeket. Érdeklődni 8-10-ig és d. u. 14-17 óra között. Schibek, Timisoara III., Adamachi-tér 4. (5329) * **BÁRMILYEN** megbízatást vállalom, műszaki dolgokban is, vas-, gépszakmában, megbízóim rendelkezés szerint utazom. Blau, Timisoara IV., D. Sturdza-u. 64. (5330) * **JÓL FŐZŐ** mindenestől nagyon jó fizetéssel felfogadunk. Jelentkezés a gyárban, Timisoara III., Odubescu-u. 13. (5334) * **BERENDEZETT** 1-2 szobás komfortos lakást keresek. Ajánlatokat „Referencia” jelígere kérek a timisoarai kiadóban. (5335) * **SZÜCS** munkásokot felfogadok. Tapu szücsüzlet. Timisoara I., Mercy-utca 7. (5336) * **UJ KORSZERŰ** konyhaberendezés eladó. Timisoara IV., Canal-körút 22, Johann. (5337) * **TAKÓTÁRSNŐT** keresek. Timisoara IV., Mircea Voda-u. 11, 2. ajtó. (5338)

ROYAL-mozi, Arad Távb. 19-33
Ma **Szemek, amelyek hazudnak**
PAOLO STOPPA és LAURA NUCCI
kitaláló alakítása. Kiegészítéskül:
SPORTÜNNEPELY MOSZKVA-BAN

FORUM-mozi, Arad Távb. 29-1
Ma és mindennap!
A hős brigád
Errol Flynn — Miriam Hopkins —
Randolf Scott — Humphrey Bogart

ARO-mozi, Arad Távb. 24-45
Csütörtöktől mindennap
BETTE DAVIS, ERROL FLYNN
Olivia de Havilland
Elisabetha és Essex

CAPITOL-mozi, Arad Távb. 24-45
Előadás: 1, 3 és 5 órakor.
Naponta 11 órakor **MATINÉ.**
MICKEY ROONEY
A legnagyobb AMERIKAI filmben